

Nummar 1.
18ad jakkegærdde.

Korsfjord'ast:
15ad JANUAR 1916.

Redaktøra:
OLE A. ANDERSEN.

Jakkemolsomest.

Du giedast læk mu aigek.
(Salb. 31, 16).

Jakke vassa jage magest, ja aigge manna nuft jottelet atte olmuš dam sagga i mærkaš; mutto gærde boatta dat maņemuš. Mist i læk dobe assamsagje. Olmuš riegadam ovta nissonest, ælla dušše ovta oanekaš boddo ja galletuvvu vaivin. (Joh. 14, 1).

Dat læ dušše oanekaš aige mi ællep dabe; mutto Hærra varjala sikke burid ja bahaid.

Go mi dal læp ollim fast jage molsomi, de mi dalle dastge gæčastep maņast. Dat læ lokko-dakkamus aigge, ja dalle fertte olmuš gæččat maņas dam ala, mi vasi. Mi aiggai gulla, de dat i šat boade ruoktot. Mi læp buokak boattam loapa lagabuidi. Ja jos mi læp riftes gæino alde, de læ buok burist, dastgo mi læp dalle lagab sida — dam almalaš.

Dat jakke læmaš manga dafhost okta imašlaš jakke. I oktage mist lifci jakkam oudeb jage molsomest, atte dat galgai šaddat daggar soadalaš aigge čada jage, ja atte fast loapatet jage daggar issoras vuodaiguim. Gæča daid millionai daina moadde lagaš soat-tebaikin. Muttotop mi daid ædnag duššendakkujuvvum bærrašid ja sidai.

Soatte læ issoras. Ja mi æp mate dam ollaset ibmerdet. Dat læ okta garra Ibmel duobmo, go olmuš divatalla miekest.

Hærra ječas albmug dæiva-talla maidai garraset daina dilla-lašvuodain- mak dal læk, mutto dat læ čala, mi galgga ol-lašuvvat.

Dat læmaš ja læ nuft, mutto dat lakkana su loapas. Dat læ sævnjad; mutto dat čuovgga-goatta bæivest. Dievva gillamu-šain ja morrašest læmaš dat jakke Okta morraš ja bakčas jakke. Vaimo morraš.

Muttomidi læmaš dat jakke okta buorre tinestus jakke ja muttomak læk fast nelgom.

Mutto Ibmel læ varjalam min imašlažat dam vassam jagest. Duodai su gietta læmaš min bagjel.

Go æra mailmerikak bajas-bajedek vaiddalusa dam varnotesvuoda diti, de læ Norga albmugest gædnegasvuotta ja vuoigadvuotta bajasbajedet gitosa maidnoma Ibmeli, gutte læ varjalam min nuft rakislažat. Ibmel læmaš erinoamaš buorre min vuostai. Vare Norga albmug dadde dam dovdaši vaimo njuarasvuodain, nuft atte Ibmel sæstaši min ædnama erit dam moare garra rissest, mi læ dæivvam daid gažžares ædnam osid dam ragjai. Dat soatte læ moare garra, mi dal gurrijnvu dai gažžares ædnam osid bagjel, mak dam ragjai æi læk dattom sojatet ječasek Ibmel famolaš gie-đa vuollai.

Varjalekus Ibmel min rakis vanhem ædnama su manas diti!

*

Daina nummarin algga „Nuorttanaste“ su 18ad jakkegærde dai-he

1916

Manga dinga læ nubbastuvvam dam aige sisa, go „Nuorttanaste“ algost algi olgusboattet, 17 jage dast ouddal. Moadde same blade læ vaibbam olgusboattemest dam aige sisa; mutto „Nuorttanaste“ aiu læ cævccemen, ja aiggo fast algget ovta odde jage.

Mi leimek čakčak illosam dam jurddag diti, atte „Nuorttanaste“ dal dam oddajakkai daidde šaddat vakkobladden; mutto dast i šaddam dam have mikkege. Mutto mi berrep læp ilost, go vela min bladde cævcca dam divras aige nuft moft læ. Manga daroblade, maina æmbo læ doallek, læ sisamannam daihe hæittam olgusboattemest go i læk gannatam; mutto „Nuorttanaste“ gal bisso ain, i doallid ædnagvuoda diti mutto go miššona bisota dam, nuft atte mi berrep læt miššonai gittevažak dam, rakis bargo oudast maid dat čajeta same albmugi damage dago bokte ædnagak vaiddalet, atte bladde læ nuft ucece atte dam i gannat obba doallatge. Ja gal mi dasa mieltat, atte bladde læ ucece; mutto gal dat damditi gannata dam doallat; dastgo dam divras aige i oažo ollo ovta kruvna oudast. Ja nubbe dat, atte bladde goassege galgaš viddanet de dam fertte juo doarjogoattet su „mannavuodastes“, jos dat galgaš šaddat stuoresen. Ja min halidus gal lifci, atte Samek ožosegje stuorab blade; mutto gost læ dat. Mi berrep læp damditi duttavažak, atte mist læ vela dam madege dulkka, go „Nuorttanaste“ læ; dat čajeta, atte Sameædna-

mest gavnun okta našona. man namma læ Samek ja atte maidai sist læ aldsesek bladde.

Go dat bitta čallujuvvu læ „Nuorttanaste“ redaktora jottemen Madanorgi — Norga mademus gæččai arvvaladdam vâras miššonbargo birra, nuftgo maidai blade birra. Dam matkest mon javkam vîssa moadde mano, dastgo mon galggam jottet Madanorga čada ja sardnot miššonaše. — „Nuorttanaste“ prentejuvu dal Lunja rokke bardne F. Lund, bokte. Buok dinggom ja æra brævak saddejuvujek dal nuftgo ouddal „Nuorttanaste“ ekspeditionai Korsfjorden, Altenfjord.

Gitededin buorre ovtastbargamest dam vassam jagest savvap mi Hærrast buristsivdneduvvum odda jage buok „Nuorttanaste“ lökkidi.

Vieljalažat

Din Ovla Andras,
red

Odda jakke.

Dast aigom mon čallet soames sargastagaid „Nuorttanaste“ bladdai, ja namatam, go dal fast mi læp alggaim ovta odda jage, ja mi læk gullam, atte min bæstai addujuvui, dat namma Jesus, dam vuostas bæivve dam odda jages ja dat namma arvedatta bæste, gutte læ bæstam min suddos ja agalaš hævvanemest erit, son gutte ješ læ dat stuora juovlla illo, ja son læ maksam buok mailme siddoid oudast su basse varaides boft.

De čelkam mon dast, ustebidam nuorra ja boares, lækgo don bæssam muosatet daid juovlla basid sist dam stuora juovlla ilo, lægo Jesus ješ bæssam boattet juovlla guossen du vaibmoi su juovlla evangelium boft?

Rakis ustebidam, jos nuft læ atte Jesus læ šaddam dudnji ilon, de læk don maidai Jesus nammi alggam dam odda jage, ja dalle galgga maidai burist sivdnadus čuovvut mielde dudnji damge jage sikke vuoinalažat ja ruomašlažat; muite daid sanid! Occet

vuost Ibmel valdegodde, de galgek buok dingak digjidi buorren boattet. Dat læ okta hærvvas sande, dast mi gullat, go mi vuotep Ibmel valdegodde dabe, de mist læk loppeduvvum buok dat addaldagak, maidai maid mi darbašap rubmaš bælest. Don ik tape maidege, go don læk vuoitam Jesus du vaimosad, de don bæsat muosatet rafhe ja ilo, ja dast læ agalaš davver duvaimost; ik don balajabmemest dastgo don diedak atte jabmen šadda dudnji vuoitton. Muite dast boares Simon sanid, go son bæσαι mana Jesus dæddelet su raddes vuostai, de celki son, Hærra dal addak don rafai mu dast eret vuolget dastgo mu čalmik læk oaidnam du bæste! Gula rakis usteb nuorra ja boares. gutte ik vela læk bæssam muosatet dam ilo, bargga occat dam obba vaimotad Jesus lutte, son i hilgo ovtage gutte su lusa boatta. Son læ boattam bæstet buokaid ja Jesus lutte gavnat don rafhe ja ilo, ja dalle šadda dudnji dagge odda jakke buristsivdnadussan, sikke silloi ja sanid rubmaši. Dast loappatam daid dam have vaimolaš savaldagain ovta buore ja bunistsivdneduvvum odda jage buokaidi „Nuorttanaste“ bladde lökkidi. Ja čelkkam dærvuodaid buok kristalaš vieljaidi ja oabbaidi.

Laggovuonast šad januar 1916.

Johannes Samuelson.

Jakkemolsomest.

Man imašlaš, mu mielast i læk gukkes aigge dassačigo olbmuk gudekguoibmasesek savve buorre odda jage, ja dal læ fast jakke nokkomen jaskadet eritvagjolam ja i goassege šat boade ruoktot ja okta oddajakke, mi vîssa šietta imašlaš dingaid siste boatta jaskadet ja aiccamoettosit sisa dam boares jage sagjai.

Jakkemolsom bukta alelassi duodalašvuoda jurddagid buokaidi, gudek duottavuodast geččik ællem ala.

Go mi dal balkkestap gæčastaga maņas, de saddap mi mujt-

tat ollo daina javotes, mutto goit mu bakkodægje miločuoldai, mak læ bigjujuvum mielta ællem agalaš balgga mielde.

Mi šaddap oaidnet, atte mi ila hoapost læp jottam balgga mielde; mutto go mi fast balkkistep gæčastaga oudast, man gukken — hirbmad gukken orru læme dam maņeb milo čuolda ragjai.

Mi imaštallat čadad, maid jakke aiggo buktet; mutto dam dapatusak læ diedekættai aige ragjai — mi orru njoammomen oudus — go vimag fast læp jottam dam maņeb miločuolda mædda, ja — muttomak læ juksam morraš ja muttomak fast ilo. Ja go miločuolda læp juksam, de fast alggep oddasist gæččat imaštalle gæččasta gaiguim boatte aige sisa. Ja mi dat læ olbmuk ællem; okta imaštallam, mi ain šadda dapatusvat. Jakkemolsomest berresegje buokak orostet ja jurdašet.

Nuftgo gavppeolmai jakkemolsomest loappot girjidis ja bajasvaldda status, nuft maidai berrešeimek mi buokak jakkemolsomest čilgget min oamedovdo rekig. Min berrešeimek juokke aidno: odda jagest bajasmerkit sisaboaton buok buorre dagoid, buok daid burid maid mi læp dakkam ærai vuostai min lagamašvuosta, dam maid mi læp dakkam viddedam diti čuovggas ja havskevuoda dobbe gost ouddal læi sævnjad ja moraš, oanekažat čelkkum: buok mi læ vækketam ællem dakkat čuovggasebbon ja riggasebbon æraidi.

Dasto berrešeimek bajas merkit passivva: buok burid ærrasak ležžek dakkam miu vuostai buok maid mi læp læp dakkam; mutto berrim lifčimek dakkat oktanaga buok dam morraš ja fastevuoda, maid mi jurdaškættes saniguim ja hæjos dagoiguim læžžat šaddam dakkat.

Go mi maņemusta gæšset passiva erit aktivas, bæssap mi oaidnet man ollo buore mi jage sisa læp dakkam — oazžop oaidnust dam buttes albmudaga.

Damditi, atte boastot i šaddaši rekeg galgašeimek mi adnet oamedovdo revisoran. Maggar vuoto dahe tapa dalle čajetifči status?

Visses læ, atte jos rekeg dalloši, šaddašeimek mi hui sagga hirtmastuvvat dam bagjel, go dat vissosi šaddaši olloi guovddo čajetet, atte passiva šaddai sturab go aktiva.

Buorre dat gost lifči juokke jakkemolsomest diktet ællemest dam mannam jagest iskadet oamedovdost. Mi šaddašeimek dam bokte oappat ollo, mi lifči buorre diettet, go mi fast alggep ovtta odđa jage.

Dænonjargast decbr. 1915.

Z. Samuel.

Porsangast.

Hr. redaktora!

Fast gukkis aige gæčest saddim monge soames sane min »Nuorttanastai«, man bokte bijam ovtta arvvalusa mu same vieljai ja oabbai oudi — sin burid addijume ja dovdo halldoi.

Namalassi, atte barggagoattet, atte oažžot læstadius poastal samas jorggatuvvum; dastgo læstadius poastal læ okta čielgga girje, mi læ čielgga addejumin ja guoratallamin olgusaddujuvvum. Ja i vel dušše daina, mutto maidai, atte læstadius oppoi i læk riftes oappei mikkege buttesmættom oapoi daivvanet; dastgo daid maid son læ sardnom daid son læ ješ nuft burist čilggim j. n. v. Dasto manam vel ovtta lavke ouddali:

Mi samek, gœina læ nuft uccan kristalaš girjek min ječčamek gille, berrešeimek dam mære gobbik oudastæmek ja muittet vel mast boattidæmek avke, atte barggagoattek jobe dam ucca girjaš samasjorggaluvvut; mutto i ollo gal lifči jos vela Luther viessopoastalge lifči samasjorggaluvvum j. n. v.

Vel lavke ouddali: Mi samek, mist vilok girjek, nuftgo buokak ferttijek duodastet. Vaiko vel min gaskastge gavdnujek dak harvak, gæk haliduvvek Ibmel sane birra čoagganet, ja lifči lokkat; mutto go æilæk girjek. De davja fertte orrot dat buorre dagakættai, mi ainas berreši dakkujuvvut, ja mangi ja manga sajest helbbet Ibmel balvvalusak dassago jottesardnægjek jottek, ja daggo bokte læ manga ja mangas lutte hæl-

ban, mi matta celkkut, atte ila manjed.

Vel ovtta lavke:

Mi samek čoagganekop okti ja alggop barggat dam ala, lasetet jobe ovtta kristalaš girje giellasæmek, dam bale go mist lifči nuft buorre jorggalægjek vel gavdnamest. Goit moadde namatam — Joho Nilas ja orpatægje Josef Guttorm. Gal vissa gavdnujek ain æmbo mieldvækek.

Ruđaid mi gal dieđostge darbašap; mutto mu buorre doavvo læ daggar, atte go mi ječa algget, de min kristalaš vieljak ja oabbak oarje Norgast læk garvas maidai geiggit sin arvas ja harjanam gieđaidæsek væken, nuft burist go si læ dassačige bajasdoallam migjidi kristalaš girjid ja ædnag æmbo oaffaruššam kristalaš bajasrakkadussi. Vai moft? Oabbak ja vieljak, daidam mon jallašik?

Im suige aigo hegjosit; mutto loapatam daina savvamin, atte juokke guovlost sikke davven ja madden, bævčam ja væstan, juokke kristalaš særvvegoddest čoaggalmasain sarnosegje dam aše birra, ja oktasaš særvvegodde namman čalašegje dam blađđai, moft læ sin datto ja arvvalus, ja goabba dam girje guovtos dovdašegje oudenus darbašlažžan, dai he darbašlažžan, vai monge bæssam erithæittet dam doavvo; mutto jos buorre duodastusaid oažžom dam aššai ja barggoi, de dallan barggagoatam viššalet j. n. v.

Vejolaš læ, atte mon oažžom ollo vuostahago maidai ja sadnedoaradallama bagielassan; mutto osko læ nuft buorre, atte soames riftes jurdašegje ja kristalaš vieljak dorjejek mu daggo goggo bërre.

Ja de loapatam daina savvamin, atte bæsam lokkat dam blađe alde, vai ærakge arvvalok dam harrai.

I oktage galgaši laittet dam čalag mu hœjos arvvalusa gæčeld; dastgo mon im sate inge duosta buorebnt sisaboattet, go læm arggemielalaš ja hœgjo laittet æraid; mutto jos api lase oažžom, de dalle čalam æmbo.

Porsangast, decbr. 1915.

K. Hausen.

Ræisobræva Danmarkoi.

Dam 17ad oktober guddim mon Samecednam, ja vulggim mad-das guvloi — Danmarkoi. Hoappos manai matke. Farga legjim

mon Troandemest. Dammanaga ækked Kristianiai — čada stuora bæcevuodi ja jelggis ædnami birra Mjosen. Nubbe bæive jottajim mon Danmarkoi — čada Ruota-cednam. Dolla vaynok burggit jottelet, olggon læ sævnjad, mutto mon oaddestuvvim, nakkarak rottijegje. „Billet“, čurvvu okta amas jiedna. Mon gaikom čalmi ravas! Gos læm mon? „Mi læp Ruota-cednamest“, vastet konduktor ruotagilli. Akket oroi sæmmast, go vanhemæna, Norga, baci. Jurdagak girdde Sameædnami, si manne baikkai.

Oroi uccanaš ballo. Mon im læk jottam olggo ædnamest oudal; damditi oroi væha akked læmen jottet amas olmuiguim. Okta gierddo gapper olmai bodi mu kupei. Vissa læ politægje. Maid occa son, jurdašim mon. Bivastagak algge baččet. „Ravas kuffert“, dagai son ruotagilli munji. Tuollo-olmai, jurdašim mon ja šad-dem væha illoi, Son boltoi ja borvi mu haandkuffert, dego bahadakke, ocai juogga mon oudast tuollo galgai maksujuvvut. Mu bumbas son i gavnam maidege. Mon čokkajim okto kupe'est. Stuora ruotelažak bolto juokke stasjonast ja devdde mu kupe. „Na — don læk daroviellja“, celkke si, go si gulle mu darogiela hal-lamen. Si legje ustelažak. „Norgalažak læk min vieljak“, dajai okta ruota bargge. Burist mon addejim sin giela; ruotelaš læ gœppaseb addit go danskalaš. Maidai daid gaskast šaddai sakka soade birra, nuftgo dam birra hallojuvvu birra mailbme. Æi orrom ruotabarggik vuorddemen soade. Si gitet go bessek rafhest ællet.

Dibmo læi 7 iddedest. Bæivaš baitta šærradet. Vare bæivaš bagjanifče dibmo 7 mu rakis Same-cednamest, savadim mon. Farga jovddim mon Helsingborgi. Dast galggim mon rasta mannat færgain. Mutto mon im bæssam nuft gæppadet, go mon gaddem. 4—5 tuollo-olbma botte oudal, gaibedet sistdoalo bumbastgæččat. Go si riehta læk givsedam ja borvem ruoktot doarras de bæssat vuolget. Farga legjim damp-

færga alde Sjælland jottemen. Færga læ nuft stuores, go stuoramus Hamborgardampak, dušše væha govded. Rasta Øresund, i læk dat govded go Dænojokka. Mon guovladim bagjel ruovda. Nago ležžek „minak“. Gi dam dietta? Vaibmo væha doargesti! Mi čappa lakka gadde Sjælland bældē? Torpedovanas, muittali okta danskalaš. Gal dat læi vækka fastes vanas. Dego jorbba galdo. Mi joavdaimek Danmarkoi. Vela ferttim jottet ovta bæivvelakke, ouddalgo joavdam dokko gosa galgam. Mutto Helsingørast alggegaibbedet attestai. Færga legjim mon Danmarko oaivvegaupugest, Kjøbenhavnast. Dat læ stuorab go Kristiania. Čabba gavpug. Dast gavno stuora spirigarde. Legjon gullo gilljomen, guovča biško ja teje harra. Mutto mon galgam vikasæbbot. Rasta Storebelt ja Lillebelt. Mon galgam Askovi mi læ Jyllandast. Gal mon baladim suole go mi dampafærga mielde galgaimæk rasta Storebelt. Legjim gullam atte dast læ gavnon rievde minak. Nago de bavket! Na burist dat vela manai.

Gal læ juo jalggad dat Danmarko. Dego bævdde. Ik oaidne vari, ik dievai. mutto stuora jalggis bældoi. Gal harjanam čalme occal nubbad gærde vari ja dermi. Dat læ bænta vaivve davja oaidnet daid jalggis ædnami. Gale Sameæna læ mi ain gæssa mu ruoktot. Vaiko son læ galmas ja sævdnjad! Dat boatta dast, gost olmuš læ riegam ja bajassadam. Ain legje muorak ja ædnamak ruodnasak go mon deike bottim, ain hængajegje eplet muorain. Vuoi dabe daid burid ædnami! Vare dak ædnamak Sameænamest. I gavnu gædge mi ajet daihe hette ædnami gilvvit. Damditi læ Danmarko dalobuogek (bondek) buokak javalažat. Äi si darbaš strevit ædnamin nuft ollo go mi Sameædnam assek. Danskalažak læ buorek ja olmuš nalajak vækkai ja suovalažat.

Askov 15. decbr. 1915.

P.

*

Čei oaine min lokkek brævaid nuft davja Danmarkost. Mi læp gttevažak dam same villji, gutte dam bræva læ čallam min blad-dai, ja savvap ain æmbo gullat sust. Son læ hr. Nils Pavelsen bardne, Tanast, ja læ dal Danmarkost ovta alla skuvlast. Mi savvap sudnji likko ja buorre oud-danæme! Red.

Guovddagæinost.

Mon bivdam saje min rakis bladdai „Nuorttanastai“ dam čuovvovaš bittai.

Mudnji bodi jurddagi, atte mon berrim muittalet vehaš sagai min boares Guovddagæinost dam birra, atte moft dabe sattet juovlak gudnejattujuvvut. Dabe læ nuft bagjelmæralaš suolavuotta, atte olbmuk ferttijek vel juovlla beivdige barggat suollagiguim, nuft atta æi asta girikkoige mannat. Mon muittalam ovta færrana, atte okta olmai suoladi ovta sidast guokte hæрге dast bælnub vakko ouddal juovlaid, ja sida læi lakka Guovddagæino, okta mila erit girkkosajest. Ja sida olbmuk æi fuobmam dam, go suola læi ælost mannam ouddalgo mælgad mannel, de æska fuobmajegje, ja de vulgge occat daid hergid, mak vaillo, ja de vutte, atte okta olmuš læ valddam 2 hæрге ja laidim dokko girikko baike guvllui. Si arvvedegje atte dat læi suollag fidno. — Son valdi vela daid hergid ovta gafhe vuošsam bodda girko sajest, bajemuš daloin son vuoššai gafhe. Dat suola læ bælnub miela erit girkkosajest. Iskama bokte gavdnujegje mærkak suolagi, son læi njuovvam daid hergid. Mannelgo lensmanne læi dobbe fidnam, de bodi ješ dam sida riftes ised, ja gulai moft læi mannam. Son læi boattam min bapa sattost Karrasavvomist. De son gulai moft ašše læi, ja de son halidi ješ vuolgget occat daid javkam hergid biergoid. Vuostas juovllabæive son vulgi 3 olbmain occat, ja gavnai maidai dam nubbe hæрге biergoid, ja dast æi vaillom æmbo go oaivve ja juogek. Ja dast i læm æmbo go bælgoalmd meter dam dalloi, gost

ransakejegje. Ja nubbe daina hergin, maid dat suola njuovvai galgai bappi vuojanen, ja daina lagin fuomašegje, go dat dat hæрге vailoi. Ja dak hæрге legje Aslak L. Siri, mak javkke.

Nuft læ dabe min boares Guovddagæinost bagjelmæralaš suolavuotta, atte dat soames olmuš, mi halidifçi gullat Ibmela sane, i balle vel datge duššē daid suollagid diti. Vaiko æi dabe læk bære ollo gæk halidet gullat Ibmel sane.

Mon savvam, atte vare Ibmel ad-daši daggar suorgatusa, atte olbmuk fuobmašegje gosa læk barggamen. Ja de mon loapatam dam have daid sakaldagaiguim, atte rafhe ja likko ja dærvasvuotta litçi buok baikin. Ollo usteblaš dærvuodak buok „Nuorttanaste“ lakkidi gukken ja lakka. Aslak L. Siri.

Mailme-soatte.

Dam aige sisa, go mi maņemuš čalimek min bladest soade birra, læ dāpatuvvam issoras dingak daina moaddelagaš soattebaikin. Duhatak ja fast duhatak læ njielastuvvum jabmem sisa dam aiggai.

Pave læi ouddanbigjam dam arvvalusa, atte rafhe doallat juovlaid aige; mutto dat arvvalus vuttivalddujuvvum. Soattek æj bērust æi pavest æige Hærrast.

Dal æi oro sæstemēn maidege, go fal soatte bista. Vaiko olmuštapak læmaš hīrbmadlaš, de daddeke lasetuvvujek soattearmeak miljonaiguim.

Maņemuš olmušnjuovvamak læmaš issorasa.

Muittaluvvu, atte tuiskalažai oktibigjum tapa galgga læt sorbmijuvvum, havadattum ja fanggan valddum 3,700,000 olbma østerrikalažai 3,100,000, turka ja bulgaralažaid 600,000 olbma.

Tuiskalaš

galgga makka fallam reparat-rafhe Japani ja ruošædnami, mutto dak læba dam eritčajetam.